

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3423/2022
25.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Дејан Укропина, адвокат из ..., против тужене Националне службе за запошљавање, ради поништаја решења, чинидбе и накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2703/21 од 31.03.2022. године, у седници одржаној 25.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против става другог и трећег изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2703/21 од 31.03.2022. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против става првог изреке пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2703/21 од 31.03.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 1246/2020 од 06.07.2021. године, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да суд утврди да му је престао радни однос код тужене без правног основа отказом уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број ... од ...2008. године, решењем број ... од ...2020. године, да суд поништи решење број ... од ...2020. године, којим се отказује уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број ... од ...2008. године, да суд обавезе тужену да тужиоца врати на рад на посао ... у Одељењу за ..., Филијала ... или на друге одговарајуће послове који одговарају врсти и степену стручне спреме и радном искуству тужиоца, да га пријави на обавезно социјално осигурање и да му достави доказ у виду копије – пријаве у складу са Законом о раду, да суд обавезе тужену да му исплати разлику зараде од 13.05.2020. године до реституције радног односа, са затезном каматом од момента доспелости сваког појединачног износа до исплате и да суд обавезе тужену да тужиоцу на име накнаде штете због незаконитог отказа исплати износ од 12 бруто месечних зарада, са затезном каматом од дана подношења тужбе до исплате, као и захтев тужиоца за накнаду парничних трошкова.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж1 2703/21 од 31.03.2022. године, ставом првим изреке, жалбу тужиоца делимично усвојио па је пресуду Основног суда у Новом Саду П1 1246/2020 од 06.07.2021. године, у делу одлуке којом је одлучено враћању тужиоца на посао ... у Одељењу ..., Филијала ... или на друге одговарајуће послове који одговарају врсти и степену стручне спреме и радном искуству тужиоца, укинуо и у том делу тужбу одбацио. Ставом другим изреке, у преосталом делу је жалба тужиоца одбијена као неоснована а првостепена пресуда, у преосталом одбијајућем делу потврђена. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одговор на ревизију који је тужена доставила, Врховни касациони суд није разматрао, пошто та правна радња није предузета од стране пуномоћника – адвоката на начин прописан одредбом члана 85. став 3. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је испитао правноснажну пресуду, у потврђујућем делу, применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ни друге битне повреде прописане одредбом члана 407. став 2. тачке 2. и 3. истог Закона, на које ревидент у ревизији неосновано указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је код тужене био у радном односу на неодређено време на основу Уговора о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број ... од ...2008. године, распоређен на радно место „...“ у Филијали ..., на основу Анекса број ... тог уговора од ...2019. године. Одељење за ... прати релаизацију годишњег програма и припрема елементе за израду извештаја у складу са стратешким документима, припрема и реализује различите врсте програма запошљавања и подстицаја за кориснике новчане накнаде, учествује у креирању одговарајућих програма у запошљавању у складу са локалним и регионалним потребама тржишта рада, даје упутства корисницима и помаже им у припреми програма, припрема закључивање предлога уговора и прати реализацију уговорних обавеза и ефективна запошљавања, прати и проучава програме развоја предузетништва, евидентира кориснике услуга, прикупља и обрађује статистичке податке о раду, предлаже корективне мере и решења за брзо и квалитетно пружање услуга клијентима и слично. Горе наведено подразумева да тужилац ступа у контакт са незапосленим лицима непосредно, као и путем e-mail-а, а ретко када телефоном. Тужилац је туженој упутио захтев за коришћење годишњег одмора па је тужени донео решење о коришћењу дела годишњег одмора број ... од ...2020. године, којим је тужиоцу одобрено коришћење дела годишњег одмора за 2019. годину у трајању од четири дана у периоду од 05.02.2020. до 10.02.2020. године. Тужилац је наиме, претходно, у септембру месецу уплатио породично путовање, са супругом, у Португал, у периоду у ком је тражио да му тужени одобри коришћење годишњег одмора. Међутим, тужиоцу су се пред пут појавиле здравствене тегобе у виду болова у лумбалном делу кичме због дизања тешког терета (орман), па се јавио лекару Дома

здравља Врбас ...2020. године, који је утврдио дијагнозу М54.4 (бол у слабинском делу кичме и седалном живцу). Лекар је тужиоцу рекао да мирује и да се по мало креће, ради физикалне вежбе, па му је отворио боловање од 03.02.2020. до 28.02.2020. године. Поред тога, лекар је тужиоцу преписао ињекциону терапију – осам интра-мускуларних ињекција диклофенака и четири интра-мускуларне ињекције deksasona, али тужилац никада није примио прописану ињекциону терапију. Након прегледа лекара ...2020. године, тужилац је туженој доставио потврду о привременој спречености за рад, на основу које потврде је тужена донела решење број ... од ...2020. године, којим је поништено решење о коришћењу годишњег одмора од 14.01.2020. године, а због наступања привремене спречености за рад тужиоца дана 03.02.2020. године. Тужилац је, са супругом, у преподневним часовима 05.02.2020. године, линијским комбијем из Врбаса отишао до аеродрома у Будимпешти, који пут је трајао око три сата са три стајања на бензинским станицама од по петнаестак минута, а након доласка на аеродром, чекао је на лет пар сати након чега се укрцао у авион авио-компаније „Wizz air“ на пут до Португала који је трајао око три сата. За време боравка у Португалу тужилац је био у Лисабону где се шетао, користио метро за превоз а једном је користио и воз када је ишао до океана удаљеног око 30 километара од Лисабона. За време боловања тужилац је пио таблете ради ублажавања болова. У повратку из Португала, путовао је на исти начин, директним летом Португал – Будимпешта а након тога линијским комбијем од Будимпеште до Врбаса, уз само једну паузу на бензинској станици. Тужена је 02.04.2020. године тужиоцу упутила упозорење број 0044-116-10/2020 у ком је наведено, између осталог, да је он злоупотребио право на одсуство због привремене спречености за рад што је основ за престанак радног односа у складу са одредбом члана 179. став 3. тачка 3. Закона о раду и члана 57. став 1. тачка 13. Колективног уговора туженог, са хронолошким следом догађаја у вези овог случаја. Тужилац се 04.05.2020. године изјаснио на упозорење тако што је навео да није злоупотребио право на одсуство због привремене спречености за рад јер дијагноза болести на основу које је отворио боловање није, по аутоматизму, значила да не може да се креће, нити му је то било саветовано већ да га је онемогућавало у редовном обављању послова у оквиру свог радног места које подразумева рад у седећем положају који би додатно могао да погорша његово здравствено стање, те да је сматрао да одлазак на пут не може да му шкоди, указујући да је његов одлазак на одмор, у предметном периоду, био резервисан још у септембру месецу. Решењем туженог број ... од ...2020. године, тужиоцу је отказан Уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број ... од ...2008. године, са припадајућим анексима, због непоштовања радне дисциплине и то због злоупотребе права на одсуство због привремене спречености за рад тако што запосленом престаје радни однос закључно са ...2020. године. У образложењу су наведени детаљни разлози и хронологија догађаја која је претходила доношењу Решења са закључком да је запослени, одмах након отварања боловања отишао на унапред планирано путовање и напустио место боравишта противно одредби члана 84. Закона о здравственом осигурању, те да је злоупотребио право на одсуство због привремене спречености за рад, чиме је настао отказни разлог из члана 179. став 3. тачке 3. и 8. Закона о раду и члана 57. став 1. тачка 13. Колективног уговора туженог. Вештачењем је утврђено да је одласком на путовање у Португал тужилац предузео радње које су могле погоршати његове тегобе односно радње које су спречавале његово оздрављење тј. лечење јер није могао да прима прописану ињекциону терапију, па су предузете радње у супротности са разлозима због којих је установљено боловање.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, применом одредбе члана 179. став 3. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005... 95/2018), тужбени захтев тужиоца одбили налазећи да је он предузео недозвољене радње за време боловања које су могле да доведу до погоршања његовог здравственог стања имајући у виду да је био изложен вибрацијама на седишту услед кретања комбија и на сличан начин током путовања авионом као и константном шетњом приликом обиласка знаменитости на путовању, те неузимањем препоручене ињекционе терапије, што су све радње у супротности са разлзима због којих му је установљено боловање. Пошто је радни однос тужиоца код тужене престао на основу законитог решења, нижестепени судови су одбили и његов захтев за накнаду штете и паушалну накнаду уместо враћања на рад, на основу одредбе члана 191. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су правилно применили материјално право.

Одредбом члана 179. став 3. Закона о раду, прописано је да послодавац може да откаже уговор о раду запосленог који не поштује радну дисциплину и то ако злоупотреби право на одсуство због привремене спречености за рад (тачка 3) и ако не поштује радну дисциплину прописану актом послодавца, односно ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца (тачка 8).

Под злоупотребом боловања подразумева се обављање посла којим запослени спречава своје оздрављење односно погоршава своје здравствено стање и тиме утиче на продужење боловања. Неопходан услов за престанак радног односа по овом основу јесте да се на основу стручног медицинског мишљења утврди негативан утицај послова које је запослени обављао за време трајања боловања.

У конкретном случају, утврђено је да је тужилац, у току привремене спречености за рад која је трајала од 03.02.2020. до 28.02.2020. године, био на породичном путовању од 05.02.2020. до 10.02.2020. године, у ком периоду није узимао препоручену ињекциону терапију, од стране лекара и да је одласком на путовање предузео радњу која је спречавала оздрављење, односно лечење, што значи да је злоупотребио право на одсуство због привремене спречености за рад па му је тужени, законитим решењем, отказао уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности број ... од ...2008. године. Право на накнаду штете прописано одредбом члана 191. Закона о раду, је последица незаконитог отказа, што овде није случај.

Наводи ревизије тужиоца којима се оспорава правилност утврђеног чињеничног стања, су без утицаја на одлучивање имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања, на основу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог закона, што овде није случај.

Из изложених разлога, а пошто тужилац неосновано ревизијом побија правилност примене материјалног права, Врховни касациони суд је одлуку као у ставу првом изреке донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

Одлуку као у ставу другом изреке Врховни касациони суд донео је применом одредбе члана 413. Закона о парничном поступку имајући у виду да када другостепени

суд одлучујући о жалби тужиоца, укине првостепену пресуду и одбаци тужбу, ревизија тужиоца није дозвољена по члану 403. став 2. тачка 3. Закона о парничном поступку, на основу закључка усвојеног на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда одржаној 02.06.2020. године.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

За тачност отправака
Управитељ писарнице
Марина Антонић